

Folketingets Europaudvalg

Sagsnr.
2013-11374

Doknr.
170020

Dato
05-12-2013

Folketingets Europaudvalg har d. 8. november 2013 stillet følgende spørgsmål nr. 1 (alm. del) vedr. KOM(2013)520 til økonomi- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Nikolaj Villumsen (EL).

Spørgsmål nr. 1 vedr. KOM(2013)520:

"Hvor mange penge har EU-landene brugt på bankpakker siden 2008? Vurderer ministeren i den sammenhæng, at den foreslåede fælles afviklingsfond er tilstrækkelig til at sikre, at skatteborgerne ikke kommer til at bidrage til bankafvikling gennem f.eks. såkaldt back stop?"

Svar:

Kommissionen har oplyst, at Kommissionen i perioden fra oktober 2008 til oktober 2012 (dvs. i perioden, hvor den finansielle krise og de statslige interventioner var på højdepunktet) har godkendt statsstøtte til finansielle institutioner for et beløb på ca. 5.000 mia. euro, svarende til ca. 40 pct. af EU-landenes samlede BNP. Mens dette beløb repræsenterer medlemslandene øvre godkendte ramme for statsstøtte, udgør den faktisk anvendte statsstøtte et mindre beløb heraf.

I perioden fra oktober 2007 til december 2011 udgjorde det faktisk anvendte beløb til statsstøtte til den finansielle sektor ifølge Kommissionens oplysninger ca. 1.600 mia. euro (svarende til ca. 13 pct. af EU-landenes samlede BNP). Hovedparten heraf – ca. 1.000 mia. euro af den anvendte støtte i den angivne periode – udgjordes af ydelsen af statslige garantier, mens den resterende anvendte statsstøtte udgjordes af rekapitaliseringer, køb af værdiforringede aktiver og likviditetsstøtte.

I det omfang, der er tale om garantier, som ikke er blevet aktiveret inden udløb vil de reelle statslige udgifter være mindre end det angivne beløb. Desuden er ydelsen af statslige garantier og lån typisk forbundet med præmie- eller rentebetaling fra de omfattede institutter, som ikke er modregnet i de angivne beløb. I de tilfælde hvor statsstøtte dækker over erhvervelsen af aktiver eller ejerskab i de pågældende institutioner vil der ydermere typisk være en værdi heraf, som i givet fald vil kunne realiseres ved salg på et senere tidspunkt, og som heller ikke er modregnet i de angivne beløb.

Der er endnu ikke endelig klarhed over det samlede regelsæt i direktivet om genopretning og afvikling af nødlidende kreditinstitutter (BRRD) eller forordningen om den fælles afviklingsmekanisme (SRM). BRRD forhandles fortsat mellem Rådet og Europa-Parlamentet, mens SRM forhandles i Rådet mhp. senere forhandlinger med Europa-Parlamentet. Der er således endnu ikke afklaring vedr. de nøjagtige regler for såkaldt bail-in, dvs. det hovedprincip, at omkostningerne ved håndtering af et nødlidende kreditinstitut skal bæres af det pågældende instituts ejere og usikrede kreditorer gennem nedskrivning og konvertering af disses fordringer på instituttet. Det er navnlig endnu uklart, i hvilket omfang og i hvilke situationer, der vil kunne afviges fra hovedreglerne om bail-in, ligesom det er uklart, hvornår bail-in-bestemmelserne vil træde i kraft. Der er heller ikke endnu endelig afklaring vedr. størrelsen på den fælles sektorfi-

nansierede afviklingsfond, som er en del af forslaget om den fælles afviklingsmekanisme. Disse elementer har betydning for i hvilket omfang omkostninger ved håndtering af en finansiel krise, vil forventes at kunne rummes af det samlede system uden behov for midlertidig assistance i form af lån mv. fra offentlige midler. Derudover afhænger denne vurdering af, hvilke individuelle krav tilsyns- og afviklingsmyndighederne vælger at sætte for det enkelte institut.

I lyset af, at rammerne for håndtering af eventuelle fremtidige kriser i den finansielle sektor må forventes at blive afgørende anderledes end under den seneste krise, herunder princippet om bail-in, kan bruttoomkostningerne ved den seneste finansielle krise ikke forventes at være retningsgivende for eventuelle omkostninger i forbindelse med fremtidige kriser.

Det er den klare vurdering, at det samlede regelsæt, som følger af de allerede vedtagne kapitalkravsregler (CRR/CRD-IV), det kommende direktiv om genopretning og afvikling af nødlidende institutter (BRRD) og den fælles afviklingsmekanisme (SRM) vil indebære mindre sandsynlighed for at en krise af samme omfang som den seneste finansielle krise vil opstå og klart mindre sandsynlighed for tilsvarende behov for at trække på offentlige midler:

- Kapitalkravsreglerne (CRR/CRD-IV) styrker kravene til omfanget og kvaliteten af institutternes kapital. Denne kapital vil være først til at tage tab, hvis instituttet bliver nødlidende. Endvidere er der fra 2015 krav om, at alle kreditinstitutter skal have en styrket likviditet, der kan agere stødpude i en situation, hvor de finansielle markeder fryser til.
- Direktivet om genopretning og afvikling af nødlidende institutter (BRRD) ventes at indebære en styrkelse af tilsynsmyndighedernes forebyggende værktøjer, som kan mindske sandsynligheden for, at et institut bliver nødlidende. Afviklingsmyndighederne skal stille krav til de enkelte institutter om at opbygge tilstrækkelig bail-in relevant kapital og gæld, hvilket vil styrke tabsabsorberingsevnen i institutterne yderligere. Princippet om bail-in bliver et grundlæggende instrument til at håndtere nødlidende institutter, således at ikke alene kapital og anden ansvarlig kapital, men også usikret gæld kan bidrage til at absorbere tab i et nødlidende institut gennem nedskrivning af kreditorernes tilgodehavender eller konvertering heraf til ansvarlig kapital.
- Forordningen om en fælles afviklingsmekanisme (SRM) indebærer etablering af en fælles, sektorfinansieret afviklingsfond, som vil kunne bruges til at absorbere tab i tilfælde, hvor bail-in af ejere og usikrede kreditorer ikke er tilstrækkeligt til at dække omkostningerne. Dette vil mindske behovet for at trække på offentlige midler. For lande uden for det styrkede banksamarbejde skal der ifølge BRRD etableres nationale krisehåndteringsfonde, som tilsvarende vil kunne absorbere tab i sådanne tilfælde.

Selvom der aktuelt ikke er fuld klarhed over spørgsmålet om en offentlig backstop for den fælles afviklingsmekanisme (SRM), er der enighed om, at en sådan backstop-ordning i givet fald skal være finanspolitisk neutral på mellemlang sigt ved at sikre, at den midlertidige offentlige assistance tilbagebetales gennem efterfølgende betalinger fra den finansielle sektor, jf. DER's konklusioner fra december 2012.

Med venlig hilsen
Margrethe Vestager